

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Secretariaat: Buitenrustplein 21, Voorburg, Tel. 728315

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

'S-GRAVENHAGE

Groep I,
17 april 1960.

Goedenmorgen, vrienden.

Het is vandaag Pasen. En op zo'n eerste Paasdag als de hele wereld de kreet herhaalt: "De Heer is opgestaan", dan moeten wij ook een beetje aandacht wijden aan hetgeen nu eenmaal is gebeurd en wat ermee samenhangt. Wij hebben dit jaar getracht zoveel mogelijk het religieuze aspect te vermijden. U moet ons niet kwalijk nemen, maar er wordt zoveel overdreven. Er wordt van Pasen enerzijds een religieus feest gemaakt en anderzijds wordt de betekenis terzijde gesteld en men maakt er een soort vakantie van. Toch meen ik dat het in deze dagen wel interessant en leerzaam is om dat gebeuren van de herrijzenis na te gaan. Alleen zou ik het niet willen bezien van het standpunt van een mens.

Het is zo gemakkelijk gezegd: "Plotseling was er een fel licht; een engel daalde neer en wentelde de grafsteen weg. Wat overbleef was niets dan lege windselen."

Het is allemaal mooi, maar je kunt je zo echt voorstellen hoe het allemaal is gebeurd, hoe die verhalen versierd zijn om ze steeds wonderbaarlijker te maken en hoe zowel de engel, die op het graf zou zitten en zou zeggen: "Ziet, hier heeft hij gelegen," als al die anderen, die erbij betrokken zijn, nu ja, laat ons zeggen een tikje overdreven zijn en misschien niet eens feitelijk waar.

Er zijn echter punten in het verhaal, die wel feitelijk en waar zijn. Wij hebben de geschiedenis nagezocht; men heeft geput uit het cosmisches geheugen; enkelingen zijn erin geslaagd over de grenzen van de tijdlijn heen te schrijden en terug te komen in die periode. Nu heeft het weinig zin om precies alles te vertellen wat er stof-felijk gebeurde, want dat is een legende geworden. Nu is er heel veel bij dat fantastisch klinkt, maar het is geworteld in de harten van de mensen en ten slotte: Jezus is uit de dood herrezen. Over het andere behoeven wij ons geen zorg te maken. Laten wij ons dan eerst eens bezighouden met de Jezus, die van het kruis wordt genomen, wordt gebalsemd, verzorgd, gewassen en neergelegd in het graf.

In die Jezus heeft zich een ontzaggelijk gebeuren afgespeeld. Hij heeft het kruis en de kruisdood moeten aanvaarden; eigenlijk tegen zijn wil. Maar er is geen andere weg. Hij heeft nu eenmaal de God, Die in hem is, gevolgd. Hij heeft gekozen. En wanneer je dan zo lijdt, wanneer de spieren spannen en verwringen, wanneer het bloed klopt tot het pijnlijk uit de aderen schijnt te bersten, dan is het heel erg

moeilijk te denken aan die God. Want Jezus is menselijk en het is de mens in hem die de doodstrijd ondergaat. Eerst wanneer de beginpijnen voorbij zijn en daarvoor in de plaats de doffe verdoving komt van een halve uitputting, keert hij terug tot het innerlijk beleven.

Hij spreekt nog met zijn medemensen, want hij heeft nog een taak op aarde en hij kan zich niet voorstellen, dat deze nu op dit ogenblik en met dit kruis teneinde is. Hij weet dat er meer moet zijn. Maar het is alsof zijn werkelijk leven, het essentiële vuur, de geestelijke kracht zich terugtrekt en zich a.h.w. in zijn eigen "ik" verbergt. O, ik kan u niet vertellen in welk orgaan, dat is haast onmogelijk. Ik weet dat er zware pulseringen zijn aan de cortex, dat er een eigenaardig veld ontstaat rond de talamus, maar daar blijft het eigenlijk bij. Voor degeen echter, die het doormaakt, is het een ander beleven. Het lijkt alsof de wereld steeds verder weg is. En wanneer Jezus wordt afgenomen van het kruis, is hij diep in zichzelf geborgen. Hij is dood, zeker; het lichaam heeft zijn laatste functies praktisch gestaakt, maar nog is de band tussen geest en stof niet gebroken.

Als een kleine bal van pulserend licht, een ogenblik gevlucht voor de verschrikking van het stoffelijk beleven, ligt Jezus in zich. Hij merkt niet, hoe ze met zijn lichaam omgaan. Hij merkt zelfs niet, hoe zij hem wegdragen, hoe zij hem zorgvuldig baden, hoe zij hem omhullen met kruiden, hoe zij zijn ledematen oliën.

Maar dan is de tijd van rust en van zich terugtrekken voorbij. De wil zegt: Ik móét terug naar die wereld, want er is nog een taak te vervullen.

En dan is het, alsof er iets perst.....een vuurwerk dat uitéenspat in duizenden sterren en dan is hij.

O, hij ziet anders dan mensen uit een lichaam. Het is of een grote lens, die een beeldhoek van 360 graden heeft, het totale beeld neerslaat. Hij ziet alle dingen en hij is overal. Maar verder dan dit is hij nog niet ontwaakt. Hij ziet, hoe zij hem neervlijen op de koele, uit rots gehouwen bank, die bestemd was voor een ander en waarop hij nu zal rusten. Hij ziet hen, wanneer zij de steen met veel moeite voortwentelen.

Een ogenblik fladdert die geest weg. Ze ziet de wereld, draaiend in haar witnevelig veld van wolken, hier door de zon beschenen, daar in een vreemd, haast fluorescerend duister gehuld. En dan keert ze nog één keer terug.

Het wezen denkt nog te zeer aan zijn lichaam. Hij ziet, hoe men komt om zegels te zetten op de stenen; hij ziet, hoe er soldaten worden opgesteld, maar het zegt hem niets. Het is alsof hij de gedachten van de mensen leest, zoals hij ook de verlatenheid voelt van zijn leerlingen; maar de tijd is nog niet rijp. Hij zoekt naar een uitweg.

En dan plotseling, alsof het een koker is geworden van een gouden web, valt hij weg. Hij weet zelf niet waarheen. Rond hem ontstaan de meest vreemde werelden. Werelden die duister zijn, vol van dreigende rotsen, druipend van vocht, stinkend naar verwezing. De meest vreemde gestalten benaderen hem; demonen dansen een satanische dans; mensen schijnen gebonden te zijn. Het is de duisternis en hij gaat voorbij en het is, of hun licht en zijn licht zich vermengen. Duister en licht, dat als een fluwelig zwart hun mogelijk maakt te zien, vermengt zich met het gulden licht, dat van hem uitgaat. Zij volgen hem, maar hij merkt het niet. Hij gaat verder. Als slijk en slijm zo dicht is de wereld rond hem en hij weet: dit is een weg, maar hij weet nog niet welke. En ook hier de vreemde kruipende, wormachtige wezens, die er in verstikking bestaan, soms ontwakend, wanneer zijn licht hen beroert. Ook zij volgen hem, maar hij weet het niet.

Zo gaat hij door werelden van vuur en van kou, werelden van droog-

te, werelden die alleen een vertekening zijn van al, wat men kent: een wrede caricatuur vol van verschrikking.

Dan eindelijk ontwaakt hij. Langzaam maar zeker beseft hij wat in hem leeft, wat hij is. En zo schouwt hij rond zich en ziet die velen en het is, alsof hij een nieuwe taak vindt. Nu eerst weet hij het gouden web te breken; de ban, die hem als door een vreemde door gouden handen gevlochten koker voerde langs wereld en wereld, langs sfeer en sfeer, berst.

Het licht wordt feller en heller. Hij is licht en hij ziet alle dingen rond zich, alles gelijktijdig. Hij kent het. Hij ziet de hoop in de vele wezens, die hem thans omringen; hij ziet de duisternis, die hij achter zich heeft gelaten en de velen, die daar zijn blijven sluimeren, omdat zelfs zijn licht hen niet kon wekken.

Dan begint er een vreemd pulseren. Het is of het licht van hem zoekt en zoekt en zoekt en een ogenblik weet hij zelfs een gouden schijn, een wereld van vreugde en licht te bereiken. Hij ziet rond zich lichtende figuren en gestalten als engelen. En in deze wereld van smetteloos wit, van goud, van bloei en bloesem als van een zich hernieuwende lente, laat hij zijn gevolg achter.

Maar er is iets, wat hem roept. Sterker wordt die stem en hij keert terug naar die wereld.

Daar ligt zijn lichaam nog, afgesloten in de kille duisternis van het rotsgraf. Daar hangen de soldaten rond; een enkele steunend op zijn lans die de wacht houdt, een ander de wijn drinkend die zij gestolen hebben.

En dan weet Jezus: het is belangrijk dat hij dit verandert. Dit lichaam moet terugkomen, zijn taak op aarde is niet ten einde. Uit ongekende diepten van zijn wezen komen golven van kracht naar boven. Hij kent zichzelf niet meer. De God, waarmee hij zolang heeft gesproken, de God, Die hem geleid heeft, Die hem tot aan het kruis heeft gebracht, wordt nu kenbaar als een Kracht, die steeds feller oplaait. Hij zou nu het Al kunnen omspannen. Een ogenblik kan hij de verleiding niet weerstaan. Hij werpt zijn wezen uit, totdat het alle sterren omvat en vele werelden. Het gefluister van de eeuwigheid klinkt in hem. En het lijkt de mensen, alsof de nacht een ogenblik wat lichter wordt. Maar neen, het is de tijd niet, nog niet.

Dan trekt hij al zijn krachten samen en als een bol-bliksem schiet de lichtende kracht terug naar het graf.

O, zeker, de steen wentelt weg; het lichaam is één ogenblik een zee van gouden, kokend licht, wanneer de kracht die zijn wezen is teruggrijpt, de organen stimuleert en nog eens stimuleert, totdat plotseeling dat lichaam zich schijnt te ontbinden. Ondraaglijke frequenties ontstaan; het licht schittert en wordt een begoocheling. Tonen, die het menselijk gehoor niet kent, klinken tot de stenen zelf klagen en de wacht neervalt, bewusteloos, verblind. En dan is het lichaam verdwenen; de windselen liggen er nog, ordelijk en netjes, alsof het lichaam er nog in zou zijn, maar het is verdwenen.

Dit lichaam mist nu een band. Niet meer gaat de geest vrijelijk uit en toch met het lichaam in zijn vreemde nieuwe vorm zoekt hij en zoekt hij en hij ziet zijn leerlingen in angst, verborgen in de afgesloten kamer, de deuren met houten balken zwaar vergrendeld. Hij ziet de wenende vrouwen. Maria Magdalena en de andere Maria en hij zou willen trooststen, hij zou terug willen keren, maar hij weet nog niet hoe. Er is en blijft dat voor hem nog vreemde en onbekende kloppen en pulseren van licht.

En dan opeens - een tijd kun je daar niet bij tellen - vindt hij de kracht. Hij zal terugkeren op de wereld en leven. Een flimmeren en schemeren.....en in de tuin vlakbij het graf staat een mens. Het is

deze mens, die zo dadelijk de vrouwen zullen zien wanneer zij binnen treden. Het is deze mens, die zij vol ontsteltenis zullen aanschouwen als zij het ledig graf hebben gezien. Hij is stil. Nog trekt rond hem een vreemde kracht; het ruikt als naar ozon en soms een vreemde geur als van tuberozen. Hij concentreert zich steeds meer, maar hij is niet volledig. Er mankeert iets. De kracht in hem moet hij leren kennen; hij kan dit nog niet volledig beheersen. En dan ineens - scheurend door zijn droom heen - een tuinman ....men heeft..."Rabboni ..." Ja, dat is Magdalena. Zij, die hem gevolgd is en de kuise sluier heeft aangenomen, vergetende hoe zij leefde voor plezier. Er is een andere vrouw. Maar het kan niet. In hem is nog steeds dat pulserend licht. Hij is nog geen meester van zichzelf. Het is niet voldoende. Hij moet spreken. Krachten trekken zich samen en vormen langzaam en traag woorden: "Raak mij niet aan, ik moet nog ingaan tot mijn Vader."

Het is als een droom. Het is voor Jezus geen werkelijkheid. Hij ziet en hij beleeft, maar hij weet nog niet en hij kent nog niet. Hij is nog geen meester van de krachten, die in hem schuilen.

En dan - terwijl de vrouwen stadwaarts vlieden - vervluchtigt de figuur. Het lichaam, uitgespreid als een ijle wolk over de wereld, drijft in de luchten. En de kracht, die zo even uitging en midden tussen de sterren was, ja, een gans heelal kon omvamen, zoekt nu in zichzelf, dringt door in elk centrum van kracht en eindelijk is het gevonden. Niet alleen de taal Gods, niet alleen dat spreken en dat weten, dat in hem is geweest en hem heeft gevoerd tot dit leven, er is meer, er is een eenheid.

Het vreemde kloppen, het schemeren, het opwellen van onbegrepen krachten houdt op. Jezus is in deze kracht nu, voor het eerst. En nu is hij meester.

Hij overziet tijden. Werelden rijen zich aanéén als een keten van menselijk gebeuren, dat wegvliedt naar een oneindigheid. Hij ziet kerken en tempels. Hij ziet strijd en nood. Toch moet hij zeker zijn dat zijn leringen bewaard blijven. De weg, die hem heeft gevoerd tot deze kracht, die hem tot dit bereiken heeft gebracht, moet op de wereld bewaard blijven. En zo trekt hij terug.

De tijd verbleekt weer. Het moment wordt stabiel als een stenen huis. Meer en meer vloeien de krachten terug. Dat wat was als een drijvende wolk die langs de hemel ging, trekt zich terug. Waarheen?

Ergens flitst een gedachte op: Daar gaan er twee en spreken over de Meester en over de dreiging die hangt over Jeruzalem, ontsteld door het scheuren van een tempelvoorhang, vol van strijd ook tegen de volgelingen van die Jezus, die aanleiding is geweest tot ontheiliging van het Allerheiligste.

En dan vormt zich die gestalte weer. Sneller nu. Het is alsof een spiegelbeeld door rook gezien plotseling vorm krijgt.....en daar staat de mens Jezus. Het is nog het lichaam, zoals het werd afgenomen van het kruis, maar het kleed is nieuw: wit en sterk met de bruine streep, zoals men die draagt in de buurt van Tiberias.

En dan gaat hij schree na schree en langzaam haalt hij die twee in. O, hun gedachten, zij spreken in hem. Het kost hem moeite ze uiteen te houden; die gedachten en de woorden....en hij spreekt. Langzaam weet hij beide te scheiden. De trillingen van de lucht en de trillingen van de gedachten zijn afzonderlijk geworden. Hij spreekt hun over de Meester; hij spreekt hun over de wonderen; hij spreekt over de dreiging voor Jeruzalem; hij spreekt over de zon en over de velden en hij neemt het aanbod aan om gezamenlijk in de herberg te gaan.

Dan, dan wordt het toch noodzakelijk dat men hem kent. Dat men weet, wie hij is. Hij is nu zeker van zichzelf, hij heeft gegeten en gedronken. Dan nemen zijn handen het brood als bij het laatste avondmaal en ze bre-

ken het op dezelfde, haast voorzichtige plechtige wijze: een herinnering aan wat hij was. De twee kijken hem aan en zij zien het: de meester.

Maar nu die golf van herkenning, van gedachten komt, is het niet noodzakelijk meer op mensen te letten. En het is hen een ogenblik, alsof een parelmoeren schemering zich legt over de gestalte met wie zij zo even nog hebben zitten praten. Jezus weet: nu kan ik onder de mensen zijn. Hij laat zijn wezen zich oplossen en vervluchtigen en de lichtende kern, die in hem is, snelt uit. Snelt naar de zaal waar zijn leerlingen nog zitten en menen dat de vrouwen verdwaasd zijn door het vele leed. De deuren zijn gegrendeld, de muren zijn zwaar. Maar het wezen, dat hij thans is geworden, kent die grenzen immers niet. Een ogenblik misschien nog de angst, alsof hij gevangen zou kunnen worden in de steen van de muur zelf, als hij te snel zijn gestalte zou aannemen, maar ook dat is spoedig voorbij. En dan, dan vormt hij zich, sneller nog dan zo even, beheerster.

Ze stormen op hem toe en hij ziet de gedachten; hij ziet de dwaasheid in de mensen; hij ziet hun naijver; hij ziet ook hun geloof, hun vertrouwen, hun vreugde en oprechte genegenheid. Zo spreekt hij met hen en wanneer zijn tijd is gekomen, verdwijnt hij. Hij lost zich op ... en voor de leerlingen blijft er een ledig niet.

Maar in hem begint nu pas het erkennen van de grote taak, die hem gesteld is. Het wezen, dat hij nu is, kan een wereld omvamen. Ongeken- de continenten, nooit vermoede oceanen omvat zijn wezen. Vreemde rassen en volkeren en hun gedachten worden in hem kenbaar. Hij ziet alle dingen; er is geen grens. Het kloppend vuur, de overzware kern der aarde, de sterren, de dieren die schuilgaan in het diepste van de zee- en, de planten zelf en alles wat erbij hoort en de mensen. En het denken van de mensen, eerst een Babel van stemmen, vindt langzaam maar zeker zijn bestemming. Hij begint te verstaan.

Het is misschien goed dat wij begrijpen dat Jezus niet ineens zijn volle taak kon aanvaarden. Hoe ontstellend is dit alles niet voor een bewustzijn, dat deze dingen nog nooit zo heeft gekend. En daarom keert hij terug tot zijn leerlingen, sprekend en hun zekerheid gevend. Ja, maar ook steeds weer zekerheid vindend voor zichzelf. En zo wordt hij steeds meer één met de wereld.

O, in hem is God, in hem is die pulserende Kracht, die hij heeft gevonden, die hij a.h.w. heeft kunnen leiden volgens de wil en de banden van zijn wezen. Maar daar blijft het dan ook bij.

Soms wordt het hem moeilijk die benauwde, die enge stoffelijke vorm aan te nemen. Het is haast pijnlijk om mens te zijn, maar hij voelt hoe de leerlingen nog meer nodig hebben, nog méér zekerheid. En dan neemt hij weer de nauwe, enge vorm aan. Zo gaat hij met hen en spreekt met hen aan de oever van het meer. Hij gaat met hen door de bossen waar de olijven rijpen, de verkreukelde bomen. Hij is met hen in de dalen, hij spreekt met hen en bewijst hun wie hij is. En de enkelen onder hen, die begrijpen kunnen, probeert hij duidelijk te maken wat in hem leeft. Soms wordt de pijn te groot.

Op een dag dat hij met enkelen uittrekt om hun de geheimen die in hem leven, de geheimen van het kloppend licht, het pulserend zijn dat eeuwig lijkt, duidelijk te maken, kan hij niet meer. En voor een ogenblik wordt zijn leven, zijn wezen tot een warreling van sluiers en licht. Hij kan zich haast niet meer beperken. En de leerlingen zien hem aan en zeggen: "Ziet, de Heer rijst ten hemel" en ze werpen zich neer, ze verbergen hun aangezicht, te fel is de glans.

Weer zijn er die wonderlijke frequenties, die de bomen doen beven, die de bloemen zich voor hun tijd doen openen en de dieren doen zwijgen. Maar niet zo fel en niet zo onbeheerst als de eerste maal bij het graf. Nu geen verblinding, geen verdwijnen van alle zinnen, want dit wil Je-

zus niet. Een ogenblik ontspant hij zich. Een uur lang is hij als een dansend licht, dat over de aarde snelt, dat ademt de gedachten van de mensen, dat in zich als kloppend bloed voelt de goddelijke schepingskracht zelf. En dan keert hij terug. Keert terug totdat hij eindelijk al heeft gedaan, wat hij kan doen in menselijke gedaante. Tot er niets anders overblijft, dan op te lossen en heen te gaan.

Nog een laatste woord, nog een laatste wanhopige poging tot beperking en dan is het brandend licht, dat in hem is, plotseling sterk en krachtig en hij kent zijn wereld en heel die wereld. Want terwijl de leerlingen heengaan, wachtend op het gebeuren, misschien zich voorbereidend op het ogenblik dat de Meester mogelijk zal terugkeren of zich een nieuwe kracht zal openbaren, absorbeert hij de wereld en het denken en dringt dóór in de sferen.

Sfeer na sfeer wordt deel van zijn wezen: de wanhopige gebondenheid van het diepste duister maar ook de absolute vrijheid van het hoogste licht, zij alle klinken in hem samen. Het is alsof het licht zelf wordt tot een kristallen fluistering.

Nu zou hij kunnen opgaan in het grote Zijn. Maar nog zijn daar zijn leerlingen, nog is daar de wereld, nog zijn daar de mensen. En dan onttrekt hij zich opnieuw aan het Allerhoogste. En hij is met die wereld. Het is alleen zijn met de atmosfeer, met het licht van de zon. Hij zal meeleven met het bloeien van de planten, het rijpen van de vruchten. En steeds weer zal hij erkennen waar ergens rijpheid is, de werkelijke waarheid van het innerlijk licht, het erkennen van die vreemde kracht, die de mens in staat stelt buiten zichzelf te schouwen.

Zo was hij en zo is hij. Want dit is de geschiedenis van het Paasfeest. Niet als het gebeuren dat mensen kennen, maar als hetgeen wat Jezus gebeurde.

Er zullen misschien stemmen zijn die zeggen: "Dit is heiligschenis." Stemmen die zullen roepen: "Hoe kunt ge dit weten? Dit is het geheim Gods." Ik kan u antwoorden: Zoals Jezus leeft in en rond uw wereld, zo leeft hij in onze werelden en soms voor een vliedend ogenblik zien wij de gestalte terugkeren, horen wij de woorden en klanken die passen bij onze wereld. Soms openbaart zich Jezus en in deze openbaring hebben wij geléerd, ook wat ik u thans vertel.

Het zou weinig zin hebben het Paasverhaal te vertellen, als het alleen gaat om Jezus. Ik wil daarom proberen u een paar dingen te leren omtrent uzelve.

Er zijn in u geestelijke en ten dele gebonden met stoffelijke organen krachten, zoals die ik u in Jezus heb beschreven. Er is in u dit vreemde - als een bal van licht bestaande "ik" - waarin u zich soms kunt terugtrekken in een slaap, waarin u zich soms terugtrekt in vermoeidheid, in zorg en in pijn. Dan is uw buitenwereld dof en ge antwoordt als een automaat en toch kent ge in uzelf iets van een geluk en van een rust. Want wat ik hier heb beschreven van Jezus is het bewuste van hetgeen elke mens ónbewust bezit. Een enkele keer zal een mens erin slagen te ontsnappen. Hij ontsnapt dan aan de beperking van zijn eigen rede. Hij ontsnapt aan zijn kunstmatige doofheid voor de werkelijk cosmische kracht. Dan vliedt die ziel uit; dan treed je een ogenblik buiten jezelf. En wanneer je van het menselijke werkelijk afstand doet, ken je precies hetzelfde wat ik hier heb omschreven. Dan zie je alle punten van de ruimte tegelijk. Je ziet die ruimte als het ware uit alle punten gelijktijdig. Een vreemde ervaring, die een enkeling misschien heeft. Soms voel je je als een reus, die ergens staat boven het plafond zelfs van hetgeen hij beschouwt. Daar beneden ziet hij een klein fel belicht schouwspel.

Het is alles deel van deze kracht. Maar deze kracht is er niet om alleen incidenteel te worden gebruikt. Zij is er voor ons om haar

beheerst te gebruiken, wetend dat al, wat daarmee samenhangt evenzeer geest is als stof; begrijp dat wel.

Jezus wist zijn lichaam op te nemen in dit geheel; gij zult misschien uw lichaam achterlaten, zoals wij dat gedaan hebben. Maar die kracht, die ik u heb omschreven, dat vermogen bezit u, zo goed als Jezus. Alleen hij wist het te hanteren. De training van zijn denken, zijn streven, zijn vasten en zijn zoeken, had het hem mogelijk gemaakt om dat innerlijk vuur, die innerlijke kracht steeds bewuster te richten. Dit is de kracht waarmee hij geneest, waarmee hij duivelen uitdrijft. Dit is de kracht die voor hem de onmiddellijke band is met de eeuwigheid. Dit is de reden van zijn leven en van zijn dood. Dit is de stem van de Vader, Die door hem spreekt.

Dit alles bestaat in u precies hetzelfde. Natuurlijk, wij kunnen van u niet verwachten dat u zich op dit Paasfeest nu plotseling bewust zult zijn van wat er in u leeft. Maar het is goed te weten dat je deze dingen bezit. Wij kunnen er misschien een les uit trekken. Van het ogenblik af dat Jezus begon te vergeten wat mensen zijn en menselijke wetten, op het ogenblik dat zijn zoeken steeds sterker gericht was op innerlijke waarheid en een innerlijke God, vond hij dit meesterschap. Hij groeide er naartoe; het was er niet onmiddellijk. En hij heeft ongetwijfeld in het begin geëxperimenteerd. Ik vraag mij zelfs af, of de bruiloft te Kana niet een van de voorbeelden is van een dergelijk experiment. Denk niet dat het alleen de kracht is om wonderen te doen. Het is eerder een weten, een doordringen in de essentie van de dingen. Dat is eigenlijk die innerlijke kracht.

Een enkele keer kondigt die kracht zich bij u aan, misschien haast onbewust. Als ge dat bemerkt, probeer dan die kracht te bevorderen. Herschep dezelfde condities. Leer, zoals een kind leert lopen met steeds vallen en opstaan, die kracht te gebruiken. Want in u is precies hetzelfde als ik u beschreven heb in Jezus. In u schuilt dezelfde kracht en dezelfde mogelijkheid. Hij was bewust, gij zijt het niet. Dat is het verschil en het enige verschil.

Wanneer het u misschien te moeilijk lijkt, bedenk dan dat Jezus niet de enige is. Er zijn er meer die geleerd hebben hun ziel te werpen tussen de sterren. Er zijn er meer die, lang de aarde stoffelijk hebben verlaten, meepulseren en steeds weer zoeken naar het denken en streven van de mensen; steeds zoeken naar het ogenblik, waarop ze deze kracht in een mens kunnen bevorderen en helpen.

Vertrouw erop dat ge die hulp zult krijgen, wanneer het voor u nodig is. Vraag niet naar het buitengewone, maar laat dat wat in u is zich natuurlijk ontwikkelen en oefen het zoveel u kunt. Dan zult u misschien in staat zijn te begrijpen wat men eigenlijk viert met Pasen. De komst van het licht, zeker. De komst van de lente. Maar ook de bloei van datgene, wat tot nu toe in de mens ligt verborgen. Als ik het zo mag zeggen: de geestelijke roos of de lotus. Het in ons gelegen zaad van gouden licht dat zich kan ontplooiën. Dat is Pasen.

Vrienden, ik ga plaats maken voor een volgende spreker en hoop, dat deze minder conventionele benadering dienstig is geweest om u een dieper inzicht te geven in het feest van heden. Ik hoop dat u met meer vreugde een eitje tikt, indien u beseft dat - zoals de dooier in het ei - in u de kern van gouden kracht ligt en wacht tot het ogenblik dat zij actief kan worden in de stof zowel als in de geest.

Een prettige dag verder.

--

Vrienden,

dat is dan het eerste verhaal van Pasen. Ik zou haast zeggen: het meest ware verhaal, dat erover verteld kan worden. Maar weet u, Pasen moet je natuurlijk niet alleen gaan bekijken uit geestelijk en religieus standpunt. Per slot van rekening er zijn veel mensen, die zich zo op geestelijke spijs concentreerden dat ze stoffelijk doodhongerden, met als gevolg dat ze als geest naar de stof moesten gaan zoeken om verder te gaan denken aan geestelijk voedsel. Iets dergelijks zullen we ons toch niet laten overkomen.

Weten wat er is, natuurlijk. Gebruik maken van de mogelijkheid die wij hebben, maar zeker niet blind zijn voor de wereld en voor de stof. En dan gaan wij eens kijken wat Pasen eigenlijk nog meer betekent. Kuikentjes, natuurlijk - achter de étalageramen. Zoiets van "met meer melk meer mans" en "met kuikens meer Paas." Maar een kuiken wordt geboren uit het ei; het is het symbool van het jonge leven, dat zich bevrijdt. Het is dus een symbool van het begin van een levenscyclus. Dan behoef ik verder niet veel meer te zeggen. De bollen velden bloeien weer; Nederland staat op zijn kop vanwege Keukenhof en weet ik wat nog meer. Het is lente.

Wat is lente? Het is de tijd van vernieuwing. Het oude is weggebroken. De winterstormen hebben in de bomen al het dode hout weggebroken; hier en daar zijn zelfs de nesten van de kraaien en de raven vernield en weggesmeten door de storm. Het water heeft zich zo langzamerhand verzameld tot het hoog staat in de bodem, zodat alle wortels kunnen drinken. Nu komt de wamte van de zon, nu komt het licht en nu begint het leven.

Dat leven heeft zo verschillende kentekenen. Loopt u maar eens door de bossen of door uw tuin. Wat hoor je? Overal de roep van de vogels. Hier zit een roodborstje ijverig te declareren dat hij nog ruimte heeft voor een gezellin en een nest op zijn jachtgebied; elders is een merel met de zoetste tonen aan het uitfluiten, dat lente de tijd van de liefde is; de tijd van geboorte en nieuw leven. Eigenlijk wel typisch.

We hebben het zo even gehad over een geestelijk en innerlijk ontwaaken. Maar de wereld ontwaakt ook zo. Eigenlijk zouden wij het ook zo moeten doen. Trouwens de huisvrouwen zijn er ook niet vreemd aan. Hun - laat ik zeggen - nestinstincten breken los tegen Pasen en uitend zich in een grote schoonmaak, die alle mannen zich ietwat grondig doen afvragen, of er tussen die asbak en die teil en emmer misschien nog plaats zou zijn voor een stoel en een krant. De mensheid probeert schoonschip te maken; de natuur máákt schoonschip. Alles gaat nieuw leven.

Nu kun je natuurlijk zeggen: Wij zijn zo langzamerhand zo oudbakken als het kadetje dat je om 10 uur in de winkel kunt kopen. Wij zijn toch wel te oud voor vernieuwing. Dat kan ik mij zo echt voorstellen. Maar weet u, (lach er maar rustig om), dan vraag ik mij alleen maar dit af: Die merel die daar aan het zingen is, die zwaluw die daar al een ogenblikje scheert, die zijn toch zeker ook niet van dit jaar, die zijn ook niet pas uit het ei gekomen. En wat dat betreft, die oude bok met zijn bijna afgesleten horens, die op zijn achterpoten staat rond te dansen, omdat het lentefeest weer begint, is misschien dichterbij het slachthuis dan bij zijn jeugd, maar hij weet dat er vernieuwing is. De natuur vernieuwt zich, zoals zij zich dat kan voorstellen. Zij doet dat met vruchtbaarheid en bloesems, met uitbundigheid en met geluiden.

Een mens is waarschijnlijk wel iets meer gevorderd dan dat. Maar zou je nu stoffelijk ook eigenlijk geen Pasen moeten vieren? Zul je ook niet een klein beetje schoonschip moeten maken, zoals de koe die van stal komt? Dartelen of dansen met heel haar grote gewicht, alsof ze

een kalfje was. Nu verwacht ik van u niet dat u als kalveren gaat dartelen, dat zou een gek gezicht zijn. Maar de koe schudt even al wat was van zich af; ze vergeet de stallucht en de hele winter. Nu is het lente. Nu wordt het warm, er is bloesem, er is jong gras, er is iets fris in de lucht. Ze viert feest. Ze begint zich klaar te maken voor een nieuw leven; ze legt het oude gewoon naast zich neer.

Hetzelfde doen de vogels. Het vorig jaar hebben ze ook genesteld, zeker. Maar dacht je, dat ze zich daarmee bezighielden? Welneen. Vandáág geldt. Vandáág en wat morgen komt. Het oude heeft afgedaan; weg met de rommel, er begint een nieuwe tijd.

Zou een mens datzelfde niet kunnen doen? Ik bedoel maar zo. Geestelijke vernieuwing? Alles tot je dienst, maar je moet er stoffelijk ook wat aan doen, vooral als je die geestelijke vernieuwing niet zo direct achter de hand hebt. Begin al die ingewikkelde dingen van het verleden te vergeten. Gooi al de zorgen en bezwaren, die je had op de vuilnishoop; houd eens innerlijk grote schoonmaak, zoals menig-een het zo graag in zijn huis doet. Natuurlijk, daarvoor hebben we niet genoeg aan zand, zeep en soda. Wat wij nodig hebben is een hele reeks van nieuwe indrukken. Wij moeten openstaan voor de lente, voor deze tijd, voor deze gedachte. Wat was, is geweest. Wat daarvan met ons vergroeid is, blijft ons altijd bij; daarover behoeven we ons niet druk te maken. Wat ons niet altijd bij blijft, daar zijn wij beter af, waar of niet?

Laten we eens naar die wereld kijken als met de ogen van kinderen, als naar een wonder, als naar iets nieuws dat er gaat gebeuren en niet alleen met de verwachting, dat dadelijk die mijnheer zijn auto weer gaat staan proberen en zijn motor door zal laten draaien (hij is twee dagen weg, dus daarvoor behoeft je niet bang te zijn) of dat de ijsman weer opnieuw komt hameren en met zijn tinkeltonen u van geestelijke verfrissing misschien leidt naar de gedachten aan een stoffelijke verfrissing, die nog wat rillerig zal aandoen. Zet dat allemaal opzij.

Wat is er vandaag? Er zijn wolken; en zon ook. Er kan misschien wat regen vallen. Maar de vogels zingen, de bloemen bloeien, er is bloesem aan de bomen. We hebben vijanden gehad, zeker. We zijn mensen, die onaangenaam zijn geweest. Vandaag kunnen we weer mensen zijn, die vriendelijk en goed zijn. Vandaag ligt de wereld weer voor je open. Je begint gewoon opnieuw. Wat oud was en wat niet deugde, zet het weg. Laat alles opnieuw tot bloei komen in je. Laat je gevoelens van menselijkheid, van vriendschap en je spontaneïteit opnieuw opbloeien. Laat je aanvaarden van nieuwe geestelijke waarden, je zoeken naar wijsheid - ook al dacht je dat je het zo mooi had gevonden - weer eens opnieuw openbloeien, absorbeer nieuwe krachten, nieuw weten, nieuw leven. Laat je oudbakken waardigheid eens een klein beetje zakken en dartel rustig geestelijk ook eens een beetje. Houd je niet alleen bij de gedegen predikatie, maar laat je desnoods eens verleiden door een Lord Peter Wimsey, een Saint of iemand anders te gaan naar de landen van avontuur, want die bestaan ook. Probeer a.h.w. van binnen weer eens een beetje jong te worden en gooi al die verzamelde slakken van gewoonte nu eens een keer weg.

Dan kun je Pasen ook zien als het begin van een nieuwe stoffelijke cyclus, een nieuw jaar, dat veel interessants brengt en veel beleven. Een jaar dat aan zichzelf genoeg heeft. Een jaar dat nieuwe schatten bergt aan geestelijke rijkdom maar ook aan stoffelijke belevingen. Een jaar dat zeker zijn zorgen zal hebben, maar dat ons toch vooral de bevrediging belooft van weerstanden, die wij overwinnen en de zekerheid brengt van de betekenis, die wij toch nog hebben in de wereld. Heb je er zo al eens over gedacht? En nu zijn er natuurlijk bij die den-

ken: Nou, dit commentaar van jou, waarde vriend, dat slaat zo ongeveer op het verhaal van de eerste spreker als de spreekwoordelijke tang op het spreekwoordelijke varken. Toch is dat niet waar. Want zeg eens eerlijk, hoe willen jullie aan een geestelijke vernieuwing beginnen, hoe wil je die kern van kracht, die in jezelf leeft, leren hanteren, hoe wil je er iets mee doen, als je stoffelijk zo langzamerhand tot robots van gewoonte bent geworden? Hoe wil je iets geestelijk nieuw beleven en de geestelijke kracht doen uitgrijpen, hoe wil je je eigen wezen, je ziel groter doen worden, hoe wil je dichter bij God komen, als je blijft vastzitten aan je eigen voorstellinkjes uit het verleden?

Ik weet het, het is wat meer praktisch. Ik zou haast geneigd zijn de gewoonte van sommige andere sprekers aan te houden en tot een hele reeks artikelen te komen. Maar ik zal ze u besparen en mij houden aan wat eenvoudige regels, zonder ze zelfs te nummeren.

Als je werkelijk Paasfeest wilt beleven - geestelijk en stoffelijk - weet dan dat dit de tijd is dat het oude voorbij is. Sta open voor het nieuwe. Als je werkelijk zoekt naar geestelijke bereiking, houd er dan eens rekening mee, dat deze in de stof moet worden uitgedrukt en dat stoffelijk slagen zeker even belangrijk kan zijn als geestelijk bereiken, mits de intentie ertvan niet alleen materiëel is.

Wees niet bang voor een nieuw jaar en een nieuw gebeuren. Wees niet bang voor dat, wat vóór je ligt; of dat nu een lang leven met veel strijd en zorgen is of de dood. Het is tijd genoeg bang te zijn, als het zover is. Nu is er alleen maar tijd om de zaak voor te bereiden en te zorgen dat je gedegen in je schoenen staat.

En dan nog een kleine raad. Laat je nooit verleiden om zó geestelijk te zijn dat je vergeet wat geest eigenlijk is, nl.: een aanvulling van en tevens een tegenstelling tot de stof. Laat je nooit verleiden zó stoffelijk te zijn dat je vergeet wat een geestelijke achtergrond is. Laat - zoals men dat zo plechtig zegt - rustig de boot in het midden, dan kan zij wel eens een keertje dobberen, maar dan kun je er zeker van zijn dat de zaak niet kapsijst.

Mijn Paasboodschap is dus heel eenvoudig: Er is een nieuwe tijd, een nieuw leven, een nieuwe kracht, ook voor u. Laat het oude liggen, neem het nieuwe en aanvaard datgene wat toch eigenlijk Gods gave is, stoffelijk en geestelijk en maak er het beste van. Wees gelukkig en wees niet bang om gelukkig te zijn. Heb voordeel; maak desnoods winst en wees niet bang dat te doen. Maar voor alles: wees evenwichtig en sta open voor alles, wat er op de wereld gaat gebeuren. Dan zul je daaruit in alle opzichten voordeel putten en dan kun je desnoods voor het volgende Paasfeest een gros eieren meer laten aanrukken, want dan heb je de middelen om je dat te permitteren. Stoffelijk, dus te kopen; lichamelijk, omdat je veerkracht groot genoeg is om een groot gedeelte van het gros te verteren en geestelijk, omdat je alle vernieuwing die daarmee samenhangt rustig kunt verwerken en door dergelijke stoffelijke excessen niet meer van je geestelijke pad kan worden afgebracht.

Een prettig Pasen, geniet de zon en wees er gelukkig mee.

: - : - :